

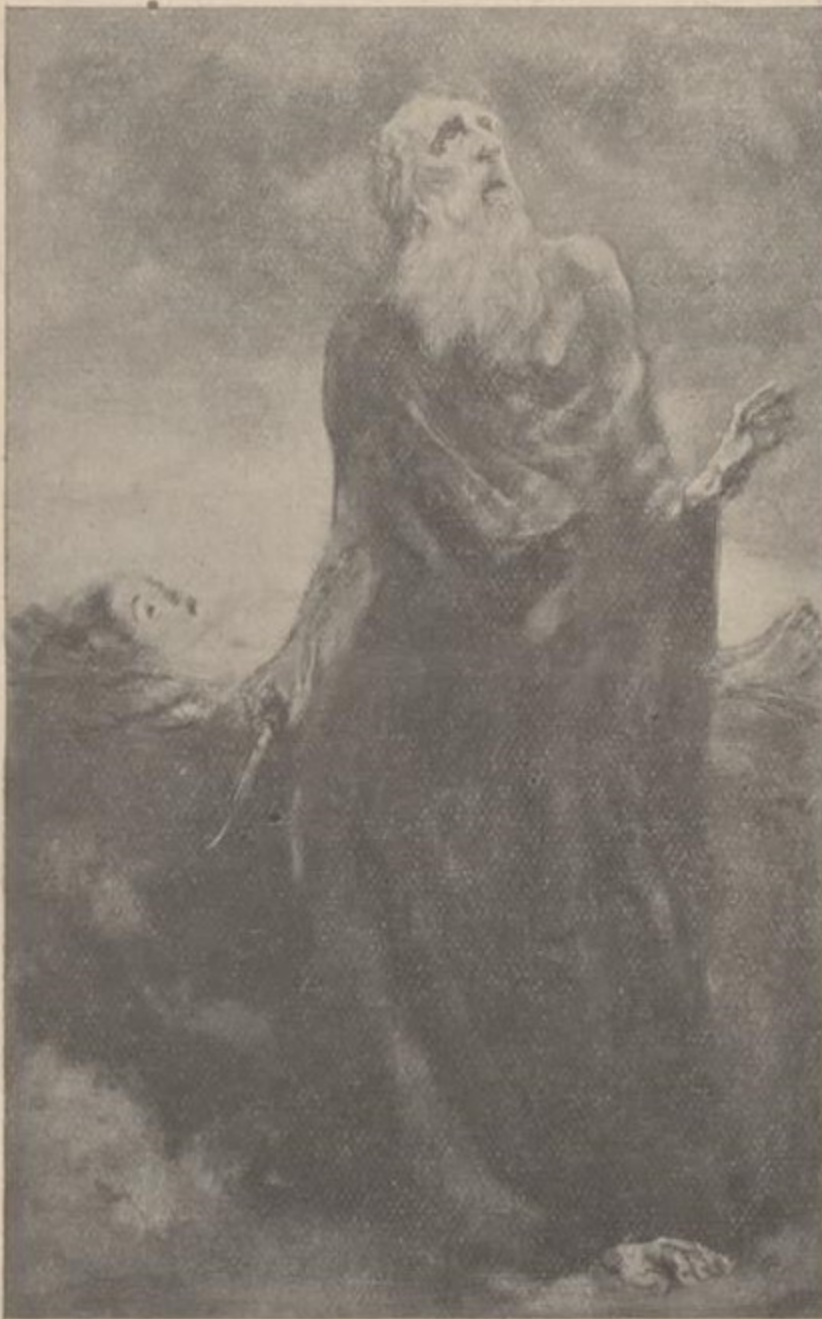
Huishoudelijk werk, het wordt lang niet genoeg gewaardeerd, slechts heel enkelen beseffen welk een stille toewijding en een voortdurende zorg er noodig is, om het naar behooren te vervullen, en welk een gouden schat de vrouw is, die dit werk blijmoedig doet en tevreden, haast onopgemerkt, zich door het huis beweegt.

Maar... het huishoudelijk werk moet zich passen aan dezen tijd, er moet de huisvrouw, hetzij zij de moeder is van 't gezin, de zuster of een vreemde, gelegenheid gegeven worden zich geestelijk te ontspannen, men moet haar, die feitelijk buiten het business-leven staat, op de hoogte houden van de brandende vraagstukken van den dag, men moet haar noodzaken goede boeken te lezen, en goede kunst te genieten, zij moet met de andere leden van het gezin kunnen opgaan in wat voor hen een genoegen is, dat is men zedelijk verplicht aan haar, die de goede genius is van het huis en die de huisgenooten ontlast van bezigheden, waar zij gewoonlijk als vreemden tegenover staan.

JOH. EVERSBERG.

Tentoonstelling-H. van Meegeren.

Telkens opnieuw vestigde van Meegeren de laatste jaren de aandacht op zich door zijn meer en meer voldragen en psychisch verantwoord werk; wat hij nu bij Biesing exposeert, zijn collectie Bijbelsche tafereelen, bewijst wel ten volle, dat hij in zijn kunnen een glorieus hoogtepunt van rijpheid heeft bereikt. In afwijking van de gebruikelijke voorstelling van de Christus-figuur in ietwat zoetelijk uiterlijk, geeft van Meegeren in zijn belangrijke reeks tafereelen uit het Nieuwe Testament Jezus uiterlijk naar den physischen en psychischen aard van bewogenheid, waartoe zijn leven van lijden en verguizing kwam. De schilder breekt hier ten eenenmale met wat als norm van den Christuskop tot op heden gold. En dit achten wij zijn goed recht niet alleen, maar geeft aan zijn gewijde tafereelen 't waarachtig-mensche-

Maar de engel des Heeren riep tot hem van den hemel en zeide: Abraham! Abraham! Gen. XXII: 11

En er kwamen blinden en kreupelen tot hem in den Tempel en Hij genas dezelve. Mattheus XXI: 14.

lijke. Knap zijn daarnaast zijn oud-testamentische koppen van Abraham en Isaac, flink doorwrocht en van een straffe kloekheid in den bouw der koppen; maar niet minder zuiver van zielkundige bewogenheid is Saul's harde, wreede masker, waar hij luisterend peinst bij David's zangen. In enkele der kleinere Christusschilderijen, o. a. Golgotha, is het wijddende licht van een zeldzame praal en toont de schilder zich mede een kunstenaar in het groepeeren en plaatsen zijner figuren. 'n Enkel detail, zelfs een enkele kop, zoo die van David, achten wij niet rationeel te verantwoorden, maar als we even neerstaren op de prachtige kop van den physiek en moreel gemartelden Christus, als hij aan den schandpaal staat, dan voelen we toch wel weer zeer intens, dat van Meegeren met zijn penseel 't beeld, dat wij ons van de gemartelde figuur van Jezus maken, ten volle benadert. Er is hier een zoo kranig gewijd „oeuvre" bijeen, dat deze collectie op zichzelf reeds van Meegeren een plaats aanwijst onder de beste onzer moderne schilders. Hij heeft maar niet gewerkt naar bestaande stereotiepe platen en afbeeldingen, maar de hoofdfiguren zijner heilige tafereelen zijn gemaakt tot zuiver menselijke figuren, die hun zieleleven en -lijden expressief in hun masker, hun fysiek om dragen en dat wekt in ons, naast onze artistieke verrukking over zijn kleur- en groepschoon, bewondering voor van Meegeren's groote verdienste, dat hij durfde af te wijken van wat we in traditie-sleur als cliché-typen in de Bijbelsche geschiedenis zonder verder nadenken hadden aanvaard. Hij bracht ons de ontroering, niet enkel 't Bijbelsch gebeuren.

R.

Haagsche Trilbeelden.

Jade-Tentoonstelling.

Weten de trouwe vriendinnen en vrienden van De Haagsche Vrouwenkroniek wel, dat zij gedurende enkele weken iets buitengewoons bezeten hebben? iets zoo schoon en zeldzaams, dat het een evenement op kunstgebied mag heeten? Dit keer was het nu eens geen beroemdheid van den dans; — geen zangeres met gouden stem; — geen virtuos op klavier of viool! — ook geen kunstenaar van het woord en de mimiek! Het was geen dichter, die van eigen kunst en innerlijke verlichting getuigde; — dit alles was het niet. Het was een getuigenis van eeuwige schoonheid, die zich roerloos openbaarde in levenloze voorwerpen; maar deze doode zaken spraken van een schoonheid, die leeft door de ziel der kunst zelf die er uit spreekt. —

Ik releveer deze tentoonstelling als een gebeuren in het Haagsche groote filmbeeld.

Daar, in het voorname groote witte huis, in die voorname omgeving, die het begin van de oude Scheveningsche Weg kenmerkt, in de zalen van Kleykamp, — was deze laatste weken dit wonderde schoons bijeengebracht. De menschenstroom van en naar Scheveningen golft er onophoudelijk langs, en maar weinigen van die ontelbare duizenden die er zich bewust van waren, dat daarbinnen een deel van de oude Chineesche geest zich openbaarde, dat de ziel van het kunstzinnige gele ras 'n wonderde atmosfeer schiep in deze Westersche salons, — zoo vlak bij hen. 'n Droom van mystieke Oostersche weelde, — gedroomd in lijnen van zuiveren eenvoud, — of wel grillig, kronkelend tot vormen van vreemden, angstigen aard.

Stil is 't in de koele, voorname vertrekken; maar geen ziellooze stilte, zooals er gewoonlijk in de koude museumzalen hangt, zelfs al zijn daar even groote schatten opgetascht; — nee! 't is een stilte, die eigen atmosfeer, die ziel heeft! De kijklustigen, die gekomen zijn, zonder misschien recht te weten, wat ze zouden te zien krijgen, ondergaan den invloed van deze atmosfeer; — zacht gaan ze in dien verren droom, die hen plotseling omvat... Den Haag, — hun eigen thuis, — 't eigen leven en de eigen tegenwoordige tijd... 't wijkt terug... en zij ondergaan dezen droom uit 't verleden gewillig, omdat hij zoo teeder en mystiek-vreemd is.

Jade! — 'n mineraal! èen van de hardste mineralen!! — En dit mineraal, door kunstenaarshanden bewerkt, voert ons door eeuwen heen! — Ieder voorwerp toovert ons beelden voor den geest van wat was!

Terwijl ik dit schrijf, — klinkt de piano, door

lieve, beminde handen beroerd. Zóó is 't goed! — Muziek, die zich aansluit bij die andere zieletaal, die uit het vreemde, verre verleden spreekt.

Nu zie ik al de vitrines weer, en stuk voor stuk al wat er was.

Eerst het grafjade!

Geven wij, moderne Westerlingen, onzen dooden ooit iets mee van waarde? — juwelen of kunstvoorwerpen? — Neen immers! — Wij ontnemen hun zelfs de lijfsieraden, die zij bij het leven droegen, en behouden die voor ons zelve, als „lieve souvenirs." — Wij „erven" immers — bij recht en wet! — en... aanvaardden het schoons en fraais, dat zij achterlaten — in liefde!! —

Ach ja! das ist bei uns so Sitte.

Chacun a son goût.

Maar hoeveel nobeler was de zede, die als „wet" erkend was door het zuivere gevoel, en die den nabestaanden voorschreef, den doode niét van alles te berooven, wat hem in het leven lief was! — integendeel, die hem schoonheid en waarde meegaf in de laatste woning; die het doodenkistje opvulde met schatten, — uit liefde!

Die liefde, die waakte en zorgde tot ver over het graf! tot aan „gene zijde van het leven!" —

Roerend en verheven is die zorg, en als je die stomme voorwerpen beschouwt, — die symbolen van eeuwig leven, — van heilige mystiek, — van naïef vertrouwen en verheven ideeën, dan voel je je voor de zooveelste maal toch maar 'n stumperig product van die hooggeroemde moderne beschaving!

Ai mij! onze beschaving!! onze verfijning!! — Zijn wij geen wikkeldkinderen vergeleken bij wat deze Chineesche kunstzinnige arbeider-kunstenaars moeten geweest zijn, reeds vóór drie duizend jaren? — Zie die zuivere lijnversieringen, die Grieksche motieven op die archaische voorwerpen; — bewonder met stille verbazing het dierornament op de symbolische godsdienst-apparaten! Daaruit spreekt begrip van schoonheid!! — En dat is eeuwen oud! — En... durven wij op „Chineezers" niet met 'n tikje neerbuigende, glimlachende zelfoverschatting neer te zien? —

Jade! — — Chineesche Jade!

Stil gaan de Hagenaars, die het voorrecht bezitten, lid te zijn van de instelling: Kunstzaal Kleykamp! — stil gaan de vreemdelingen, die mèer dan wij, Hollanders, wèten, dat er hier iets onvergelykelyk schoons bijeen is! — Zij dwalen door de zalen en dwalen door dien droom van eeuwen! Vreemde bloemen bloeien daar voor hun oogen; — vreemde dieren leven daar hun gedrochtelijk leven; — priesteracht en keizer-majesteit glijdt in pracht aan hunne ver-

Jerusalem, dat Uw Profeten doodt!